

Telefoon

(0320)-265265

Fax

(0320)-265260

E-mail

provincie@Flevoland.nl

Website

www.flevoland.nl

Leden van de raad van Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

Verzenddatum

20 DEC. 2017

Onderwerp

Toezichtbrief IBT FT 2018

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2140435

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2018 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het convenant IBT FT.

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken IBT FT
- de jaarrekening 2016 inclusief de bevindingen van de accountant
- de financiële ontwikkeling met betrekking tot het sociaal domein
- de begrotings-, schuld- en weerstandpositie o.b.v. de begroting 2018

Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Convenant IBT FT

Met ingang van de begroting 2016 heeft u een start gemaakt met het toepassen van de afspraken uit het convenant IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht). In het convenant (d.d. 23 januari 2015) zijn ook afspraken gemaakt over het financieel toezicht (FT). Het doel van het IBT FT is waar mogelijk het verbeteren van de verslaglegging vanuit het college ten behoeve van de raad over de financiële positie van uw gemeente. Met als beoogd resultaat het horizontale toezicht van de raad op het college verder te versterken. De provincie kan vervolgens meer op afstand het financiële toezicht uitoefenen, mede afhankelijk van de naleving van het convenant en de feitelijke financiële positie.

Kengetallen vormen een belangrijk onderdeel van het IBT FT model. Deze kengetallen zijn ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandpositie (zie het convenant IBT). Het beeld per pijler en het beeld in onderlinge samenhang bepaalt in belangrijke mate welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Uw gemeente heeft een separate paragraaf IBT opgenomen in zowel de jaarrekening 2016 als de begroting 2018. U gaat aan de hand van kengetallen in de paragraaf IBT nader in op het IBT FT en tevens is een meerjarige balans tot en met 2021 opgenomen. Na overleg heeft er een beperkte aanpassing plaatsgevonden in de berekening van de kengetallen. De toelichting is kwalitatief op orde. De informatieverstrekking is conform de uitwerking van het convenant IBT FT.

Uw gemeente voldoet aan de afspraken van het IBT FT.

Jaarrekening 2016 en accountantsverslag

De aanlevering van de jaarrekening 2016 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college voor de reguliere aanlevertermijn van 15 juli aan GS aangeleverd. De accountant heeft op 3 juli 2017 een controleverklaring afgegeven over 2016. De raad heeft de jaarrekening inclusief accountantsverklaring op 4 juli 2016 vastgesteld.

De accountant heeft een goedkeuring op getrouwheid en een oordeel met een beperking op rechtmatigheid afgegeven. De beperking was voornamelijk gebaseerd op de rechtmatigheid van de aanbestedingen in het kader van inkoop. In 2015 heeft de accountant onder meer op basis hiervan tevens een oordeel met een beperking afgegeven.

De accountant heeft in haar verslag van bevindingen aangegeven dat uw gemeente de voor 2016 van toepassing zijnde wettelijke verslaggevingsregels (BBV) heeft nageleefd. De accountant heeft verder onder meer aangegeven dat uw gemeente:

- een stap voorwaarts heeft gemaakt in het inzichtelijk maken van de rechtmatigheid en getrouwheid van het sociaal domein, ondanks de afkeurende verklaring van de SVB (Sociale Verzekeringsbank) over de PGB bestedingen. De accountant adviseerde uw gemeente om door extra eigen werkzaamheden inzake materiële controle deze onzekerheid verder te beperken. Een positieve ontwikkeling.
- minder bedrijventerreinen in 2016 heeft verkocht dan de prognose (2,5 hectare prognose versus 0,9 hectare verkoop). Het uitgiftetempo van de grondexploitaties bedrijventerreinen was te positief geschat. Het financieel risico van de vertraging in de verkoop is beperkt gezien de lage rente. In 2017 is tevens 2,5 hectare geprognosticeerd, maar op basis van de reserveringsafspraken en de positieve ontwikkelingen rondom de luchthaven Lelystad Airport is ultimo oktober 2017 al ca. 9 ha verkocht of gereserveerd.
- de NIEGG niet meer onder de voorraden heeft geclassificeerd met ingang van 2015. Tot en met 2019 heeft uw gemeente de tijd om de waardering van NIEGG te vergelijken met de marktwaarde en een eventueel verschil af te boeken als verlies ten laste van de reserve grondbedrijf.

Uw gemeente heeft in 2016 een positief saldo na bestemming van ca. € 7,1 mln. gerealiseerd. Het structureel rekening resultaat bedroeg € 6,6 mln.

Sociaal domein

De korting op de integratie uitkering in het financieel perspectief en de verwachte lasten *sociaal domein* zijn neutraal geraamd naar actueel inzicht in het licht van afnemende integratie uitkering. Het verschil tussen de verwachte lasten en integratie uitkering vormt dus een onderdeel van het structureel resultaat.

FINANCIËLE POSITIE / BEGROTING (x € 1.000)		W	P	B	MJR	MJR	MJR
SOCIAAL DOMEIN		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Baten sociaal domein (integratie uitkering)	abs	48.047	47.514	45.849	44.751	42.671	42.775
Op te vangen afname integratie uitkering sociaal domein	abs	-2.256	-534	-1.664	-1.098	-2.080	104
Stand van de reserve sociaal domein	abs	4.947	5.050	5.111	5.152	4.203	3.874
Reserve sociaal domein / integratie uitkering	%	10%	11%	11%	12%	10%	9%
Risico reserve sociaal domein (weerstandvermogen)	abs	0	0	0	0	0	0

De teruglopende integratie uitkering in het financieel perspectief is substantieel. Het beleid van uw gemeente (vooral binnen de jeugdzorg) is gericht op onder meer het bewerkstelligen van een verschuiving van zwaardere naar lichtere vormen van zorg. Werkende weg ontstaat meer zicht en grip op deze nieuwe taken. De afgelopen periode is duidelijk geworden dat de afbouw van de rijksbijdrage voor de jeugdzorg sneller gaat dan dat de gemeente via ombuigingen op kan vangen. Op de jeugdzorg was in 2016 sprake van een tekort (ca. € 3,7 mln.).

Uw verwachting is dat het tekort op de jeugdzorg komende jaren voor een deel zal worden gecompenseerd door een overschot op de WMO. Een eventueel integraal tekort sociaal domein kan incidenteel via egalisatie ten laste van de reserve sociaal domein worden opgevangen. Uw gemeente is voornemens deze reserve sociaal domein op voldoende peil te houden, zodat de uitvoering binnen het sociaal domein binnen de beschikbare middelen kan worden uitgevoerd. Het mogelijk uiteindelijk niet realiseren van de noodzakelijke structurele ombuigingen resulteert in een financieel risico op de langere termijn. Er is in begroting 2018 geen risico opgenomen voor sociaal domein in de benodigde weerstandscapaciteit.

De verdeelsystematiek inzake de gemeentelijke *bijstandsbudgetten (BUIG)* is door het ministerie verder aangepast. In september 2016 werd bekend dat uw gemeente in 2017 een lagere rijksbijdrage ontvangt dan oorspronkelijk in de begroting is geraamd. Tegelijkertijd is de prognose van de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden in 2017 gunstiger dan begin 2016 werd voorzien. Per saldo ontstaat er wel een nadeel ten opzichte van de begroting zodat uw gemeente bij de jaarrekening 2016 heeft besloten een egalisatiereserve participatie in te stellen, waaruit de tekorten komende jaren opgevangen kunnen worden. Voor 2018 en verder is het mogelijk dat nieuwe herverdelingseffecten ontstaan. Hiervoor neemt uw gemeente een restrisico op van € 1,0 mln. in het weerstandsvermogen.

Begrotingspositie

De aanlevering van de begroting 2018 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college voor de reguliere aanlevertermijn van 15 november aan GS aangeleverd. De raad heeft de begroting 2018 op 14 november 2017 vastgesteld.

Uw begroting en meerjaren perspectief laat een beeld zien van een reëel en structureel sluitende begroting 2018 en meerjarenraming 2019 tot en met 2021.

FINANCIËLE POSITIE / BEGROTING (x € 1.000)		W	P	B	MJR	MJR	MJR
FINANCIËEL PERSPECTIEF		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal resultaat (na bestemming reserves)	abs	7.164	0	-507	-344	82	273
Structureel resultaat (excl. incidentele posten)	abs	6.665	723	4.649	4.706	5.136	3.926

De inspecteur van het Ministerie van Binnenlandse zaken (BZK) heeft begin juli 2017 het rapport Evaluatie ICL-gelden openbaar gemaakt, waarbij antwoord wordt gegeven op de vraag in hoeverre Lelystad ook in de toekomst extra financiële middelen nodig heeft voor de extra uitgavenposten waarvoor de *ICL-bijdrage* indertijd werd ingesteld. Samen met de adviezen van uw gemeente, provincie Flevoland en het ROB (Raad voor Openbaar Bestuur) zal de nieuwe minister van BZK komende maanden een besluit nemen over de hoogte van de ICL-gelden in de verdere toekomst.

De voorgenomen kortingen op de ICL-gelden in het rapport zijn door uw gemeente verwerkt in het financieel perspectief 2018 - 2021. Daarbij wordt opgemerkt dat:

- uw gemeente uitgaat van een ingangsdatum van de korting op de ICL-gelden van 1 januari 2019, terwijl in het door BZK uitgebrachte rapport sprake is van een ingangsdatum van 1 januari 2018. Dit levert een structureel voordeel op van ca. € 0,3 mln. Het risico dat de ingangsdatum alsnog ingaat per 1 januari 2018 is niet opgenomen als restrisico in het weerstandsvermogen.
- uw gemeente heeft de korting van de ICL-gelden, als gevolg van een hogere kwaliteitsnorm dan die wordt gehanteerd in vergelijkbare gemeenten, in het financieel perspectief ingeboekt (tot € 0,6 mln. in 2021). Uw gemeente zal nog besluiten op of en op welke wijze het onderhoudsbeleid hierop wordt aangepast.

De provincie Flevoland voert een correctie door op uw structureel en reëel resultaat op basis van de door Lelystad gehanteerde andere ingangsdatum korting ICL-gelden. Ook na deze correctie laat het financieel perspectief een structureel sluitend beeld zien.

Uw gemeente heeft voor ca. € 1,7 mln. aan baten uit hoofde van *precariobelasting* in het financieel perspectief opgenomen. Uw gemeente is zich er bewust van dat deze nog tot en met uiterlijk 2021 kan worden geheven, waarna de *precariobelasting* voor openbare werken van algemeen nut vervalft.

Uw gemeente hanteert bij het opstellen van het financieel perspectief de meicirculaire 2017, wat een verandering is ten opzichte van het voorgaand jaar. Hierdoor heeft de raad meer tijd heeft voor de behandeling.

Uw woonlasten liggen boven het landelijke gemiddeld niveau.

De begroting 2018 en de meerjaren ramingen zijn structureel en reëel in evenwicht. Het beperken van de tekorten in het sociaal domein in het financieel perspectief vormt een zware opgave.

De adviezen naar aanleiding van het uitgebrachte rapport Evaluatie ICL-gelden zijn grotendeels in het financieel perspectief verwerkt. Uw gemeente zal, na definitieve vaststelling van de adviezen Evaluatie ICL, evt. besluiten vaststellen. Ook indien alle adviezen worden verwerkt, is nog sprake van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en meerjarenraming.

Schuldpositie

De *netto schuldquote* (BBV) bedroeg in 2014 ca. 86% en is afgelopen jaren afgenomen tot ca. 67% in 2016. Uw gemeente gaat uit van een verdere verlaging in de periode tot en met 2021. De hoogte van de schuld valt binnen uw kader van 100%.

De schuldpositie valt binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden en uw kaders.

Weerstandpositie

De *solvabiliteitsratio* (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2016 nog 23%. In de komende jaren zal deze dalen tot ca. 17% in 2021. Hiermee dreigt de solvabiliteit te dalen onder de signaleringswaarde IBT FT van 20% (= ongunstig).

De *grondratio* (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedraagt in 2016 38% (in 2015 35%) en kan wellicht de komende jaren voorzichtig gaan dalen door het effect van de aantrekkende markt voor bouwgrond. De *grondratio* is, in vergelijking tot de signaleringswaarden, op dit moment nog ongunstig te noemen.

De *weerstandratio* lijkt voldoende en voldoet aan uw kaders. Het risico van het alsnog eerder ingaan van de korting op de ICL-gelden als gevolg van de Evaluatie ICL-gelden is niet opgenomen.

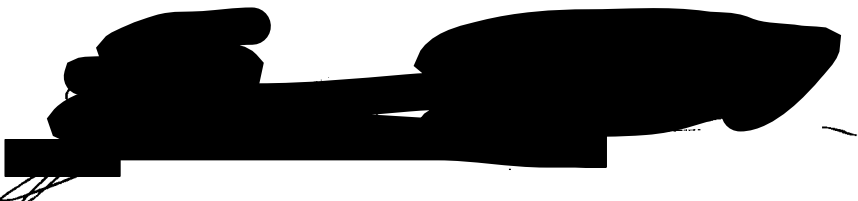
Hoewel het weerstandsvermogen afdoende lijkt en binnen uw kaders valt, kunnen de solvabiliteit en de *grondratio* nog ongunstig worden genoemd.

Conclusie en toezichtregime IBT FT

Lelystad valt voor het komende jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht met de kleur oranje. Dit betekent dat uw begroting en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Wel houdt dit in dat het bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet. Voor meer informatie wordt verwezen naar de inhoud van het convenant IBT FT.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

A large black rectangular redaction covers the signature area, obscuring the names and titles of the officials mentioned in the text above.

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE				W	W	W	W	W	P	B	MJR	MJR	MJR
Lelystad	gunstig	neutraal	ongunstig	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BEGROTING													
1 Woonlasten (mph) / woonlasten (mph)(landelijk gem.) (BBV)	<95%	<105%	> 105%	%	97%	95%	98%	102%	101%	105%			
2 Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%		-2%	2%	2%	3%	0%	2%	2%	2%
3 Verschil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	5%		5%	%	-4%	0%	-1%	3%	2%				
SCHULDPOSITIE													
1 Netto schuld quote (BBV)	<90%	<130%	>130%	%	77%	85%	86%	68%	67%	65%	62%	57%	58%
2 Netto schuld quote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) (BBV)	<90%	<130%	>130%	%	74%	81%	82%	63%	61%	54%	51%	46%	47%
3 Debt ratio	<50%	<80%	>80%	%	60%	60%	60%	56%	53%				
4 Netto schuld per inwoner				abs	2.226	2.266	2.296	2.092	1.935				
WEERSTANDSVERMOGEN													
1 Weerstandsratio (acuut)	> 1,0	=1,0	<1,0	abs			2,0	2,7	8,5	7,1	13,5		
2 Weerstandsratio (niet-acuut)	> 1,0	=1,0	<1,0	abs			1,6	1,3	1,6	2,0	2,1		
3 Solvabiliteit (BBV)	>50%	<50%	<20%	%	21%	20%	20%	22%	23%	21%	21%	19%	18%
4 Grondexploitatie (BBV) (voorraden/totale baten voor inzet reserves)	<20%	<35%	>35%	%	49%	55%	55%	35%	30%	30%	33%	35%	32%